

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 390/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Jany Laššákovej a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKČIA] zastúpeného JUDr. Michalom Feciľakom, advokátom, Jesenná 8, Prešov, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb 85/2010 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. mája 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom všeobecného súdu v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd opätovne prikázal Okresnému súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 eur a náhradu trov konania na účet jeho právneho zástupcu.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva nasledovný stav veci:

3. V napadnutom konaní sa pôvodný žalobca, [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], ktorého právnym nástupcom sa počas konania stal sťažovateľ, podanou žalobou z 12. novembra 2009 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy vo výške 6 678,94 eur s príslušenstvom.

4. Ústavnou sťažnosťou z 12. novembra 2018 sťažovateľ namietal porušenie jeho práv na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a na prejednanie záležitosti v primeranej lehote v napadnutom konaní. Ústavný súd tejto ústavnej sťažnosti sťažovateľa vyhovel nálezom č. k. I. ÚS 421/2018-28 z 30. januára 2019, v ktorom okrem iného uviedol, že celková doterajšia dĺžka konania (v tom čase viac ako 9 rokov) sama osebe v danom prípade zakladá porušenie sťažovateľových práv. Ústavný súd taktiež druhým výrokom prikázal porušovateľovi v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov.

5. Okresný súd rozsudkom č. k. 32 Cb 85/2010-191 zo 14. septembra 2017 žalobe sťažovateľa v celom rozsahu vyhovel. Rozsudok okresného súdu napadol žalovaný odvolaním, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 2 Cob 45/2019-276 z 21. januára 2020, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Rozsudok odvolacieho súdu bol okresnému súdu doručený 14. februára 2020 a sťažovateľovi 24. februára 2020. V rovnaký deň, t. j. 24. februára 2020, sťažovateľ požiadal odvolací súd o opravu chyby v písaní rozsudku, ktorý v záhlaví nereflektoval skutočnosť, že na miesto pôvodného žalobcu bol do napadnutého konania pripustený sťažovateľ.

6. Podaním z 27. februára 2020 sťažovateľ predložil okresnému súdu vyčíslenie náhrady trov konania a požiadal okresný súd o rozhodnutie o jej výške. Dňa 3. marca 2020 odvolací súd opravným uznesením opravil chybu v záhlaví rozsudku č. k. 2 Cob 45/2019-276 z 21. januára 2020. Opravné uznesenie bolo okresnému súdu doručené 5. marca 2020 a sťažovateľovi 12. marca 2020.

7. Dňa 18. marca 2020 sťažovateľ požiadal okresný súd o opravu chyby v písaní rozsudku č. k. 32 Cb 85/2010-191 zo 14. septembra 2017, keďže okresný súd v záhlaví rozsudku uviedol nesprávne IČO pôvodného žalobcu. Opravným uznesením okresného súdu č. k. 32 Cb 85/2010-331 zo 16. marca 2020 bola uvedená chyba v písaní opravená.

8. Podaním z 18. augusta 2020 sťažovateľ opätovne požiadal okresný súd, aby rozhodol o výške náhrady trov konania, a zároveň podal sťažnosť na prietahy predsedovi súdu, v ktorej poukázal na skutočnosť, že odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku okresného súdu č. k. 32 Cb 85/2010 zo 14. septembra 2017 (t. j. 24. februára 2020) ubehlo 6 mesiacov, počas ktorých okresný súd o výške náhrady trov konania nekonal, bol nečinný a nerozhodol. Okresný súd následne rozhodol o výške náhrady trov konania uznesením č. k. 32 Cb 85/2010 z 27. augusta 2020. Sťažovateľ podal proti predmetnému uzneseniu 7. septembra 2020 sťažnosť.

9. Sťažnosť sťažovateľa na prietahy z 18. augusta 2020 bola predsedom okresného súdu vyhodnotená ako nedôvodná, o čom sťažovateľa oboznámil upovedomením o spôsobe vybavenia sťažnosti z 8. septembra 2020, v ktorom poukázal aj na skutočnosť, že po pridelení vyššieho súdneho úradníka do oddelenia 27 Cb tento o výške náhrady trov konania rozhodol obratom.

10. Podaním z 13. novembra 2020 sťažovateľ opätovne požiadal okresný súd, aby rozhodol o jeho sťažnosti proti uzneseniu o výške náhrady trov konania z 27. augusta 2020. Okresný súd rozhodol uznesením z 25. novembra 2020, ktorým rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka z 27. augusta 2020 zrušil. Dňa 26. januára 2021 sťažovateľ omylom vyzval okresný súd na rozhodnutie o jeho sťažnosti zo 7. septembra 2020, hoci správne mal vyzvať okresný súd na rozhodnutie o výške náhrady trov konania, keďže o sťažnosti už bolo rozhodnuté. Ku dňu podania tejto ústavnej sťažnosti nebolo o výške náhrady trov konania rozhodnuté.

II. Argumentácia sťažovateľa

11. Proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Okresný súd počas obdobia šiestich mesiacov od vydania zrušujúceho uznesenia z 25. novembra 2020 nevykonával žiaden úkon smerujúci k vydaniu rozhodnutia o výške náhrady trov konania. Okresný súd počas obdobia viac než štyroch mesiacov odo dňa vydania opravného uznesenia č. k. 32 Cb 85/2010-331 zo 16. marca 2020 do vydania uznesenia o výške náhrady trov konania z 27. augusta 2020 vo veci nevykonával žiaden úkon smerujúci k rozhodnutiu o výške náhrady trov konania. Okresný súd počas obdobia 15 mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (24. februára 2020) nedokázal právoplatne rozhodnúť o výške náhrady trov konania. To všetko napriek skutočnosti, že zo strany ústavného súdu bolo okresnému súdu prikázané konať vo veci bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľ uvádza, že samotná žaloba bola na súd podaná už v roku 2009, čo znamená, že okresný súd nedokázal napadnuté konanie riadne a úplne uzavrieť ani po 11 rokoch od jeho začatia. Sťažovateľ ako úspešná strana sporu očakáva, že mu budú zo strany žalovaného nahradené finančné prostriedky, ktoré v tomto konaní vynaložil.

b) Rozhodovanie súdov vo veciach náhrady trov konania v spojitosti s rozhodovaním o samotnej výške náhrady trov konania tvorí štandardnú rozhodovaciu agendu spojenú s každým súdnym konaním, ktorú súd spravidla vykonáva hneď po tom, ako konečné rozhodnutie vo veci nadobudne právoplatnosť. Rozhodovanie o náhrade a o samotnej výške trov konania preto nie je možné považovať za rozhodovanie súdu, ktoré je ako také právne alebo fakticky zložitú. Sťažovateľ uvádza, že jeho správanie nemalo žiaden vplyv na prieťahy v konaní. Bol to práve sťažovateľ, ktorý vyvíjal iniciatívu v súvislosti s opravou chýb vo vydaných meritórnych rozhodnutiach a ktorý žiadosťami urgoval vydanie rozhodnutia o výške náhrady trov konania v čo najkratšom čase.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktorý do dňa podania tejto ústavnej sťažnosti právoplatne nerozhodol o výške náhrady trov konania.

13. Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prieťahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014, I. ÚS 210/2018, IV. ÚS 120/2018, IV. ÚS 172/2020), resp. ak argumenty v ústavnej sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase jej podania takú intenzitu porušenia

označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015, I. ÚS 190/2019).

14. Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že nie každý zistený priesťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné priesťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priesťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priesťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priesťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priesťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

15. Vychádzajúc zo samotného obsahu ústavnej sťažnosti a popisu procesného postupu okresného súdu v napadnutom konaní poskytnutého sťažovateľom, ako aj príloh ústavnej sťažnosti ústavný súd konštatuje, že v napadnutom konaní bolo právoplatne rozhodnuté vo veci samej rozsudkom okresného súdu č. k. 32 Cb 85/2010-191 zo 14. septembra 2017 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu č. k. 2 Cob 45/2019-276 z 21. januára 2020, ktorý nadobudol právoplatnosť 24. februára 2020. Odvolací súd potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 32 Cb 85/2010-191 zo 14. septembra 2017, ktorým zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy vo výške 6 678,94 eur spolu s príslušenstvom a sťažovateľovi priznal náhradu trov konania vo výške 100 %, o ktorých výške mal rozhodnúť súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, a zároveň rozhodol, že sťažovateľovi priznáva proti žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením. Okresný súd rozhodol o výške náhrady trov konania uznesením č. k. 32 Cb 85/2010-341 z 27. augusta 2020 vydaným vyšším súdnym úradníkom. Proti predmetnému uzneseniu podal sťažovateľ 7. septembra 2020 sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd uznesením z 25. novembra 2020 vydaným sudcom, ktorým rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka z 27. augusta 2020 zrušil. Do podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (27. mája 2021) tak ubehlo približne 6 mesiacov, počas ktorých okresný súd opätovne nerozhodol o výške náhrady trov konania. Uvedenú nečinnosť okresného súdu možno síce považovať za príčinu vzniku určitého priesťahu v konaní a postup okresného súdu v napadnutom konaní nemožno považovať za optimálne rýchly, no zároveň však vzniknuté priesťahy, zohľadňujúc tiež povahu veci, o ktorej okresný súd rozhoduje (výška náhrady trov konania, pozn.), a celkovú dobu, počas ktorej nebolo právoplatne rozhodnuté o výške náhrady trov konania (15 mesiacov), už na prvý pohľad nedosahujú takú ústavnoprávne relevantnú intenzitu, ktorá by ústavnému súdu umožňovala po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie dospieť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa. Ako už totiž bolo uvedené, nie každý zistený priesťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, a ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov (napr. I. ÚS 42/01, II. ÚS 600/2017, III. ÚS 638/2017)). Na kratšie obdobia nečinnosti všeobecného

súdu ústavný súd spravidla prihliada len vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku súdneho konania (rovnaké závery ústavný súd vyslovil taktiež napr. v III. ÚS 199/02 alebo I. ÚS 57/01).

16. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti a postupu okresného súdu v napadnutom konaní, vychádzajúc z citovanej judikatúry, ústavný súd dospel k záveru, že postup okresného súdu v napadnutom konaní nie je poznačený priet'ahmi v ústavne relevantnej intenzite, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

17. Napokon ústavný súd poznamenáva, že ak by ďalší priebeh napadnutého konania signalizoval vznik priet'ahov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

18. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite jeho ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2021

Peter Molnár
predseda senátu